

meget bestemt imod disse Forslag. Jeg kan endog sige, at jeg selv altid har næret en saa bestemt Uvillie mod alt Quakfsalveri, at jeg i den Kreds, hvori jeg i de snevreste Forhold lever, har søgt at fremkalde saadanne Meninger og Foresstillinger derom, at jeg i denne Kreds er bleven angreben og har fundet stærk Modstand, fordi jeg i denne Sag har stillet mig saaledes, som jeg har gjort. Men jeg har gjort det med fuld Overbeviisning. Jeg skal tillade mig først for mit Bedkommende som uberechtigede at bortvise en heel Deel Anstuelser og Betragtninger, fra hvilke Enkelte gaae ud ved at ville frigive Lovgivningen om Quakfsalveri. Naar det ærebe Mindretal udtalte, at man fornuftigviis kun kunde stille sig paa Fleertallets Standpunkt, naar man anfaae det for lige godt, om de, der optræde som Læger, have lært Noget og gjort et egentligt Studium eller ikke, da maa jeg fastholde, at jeg ikke paa nogen Maade helder til en saadan Anstuelse, og jeg maa altsaa efter det ærebe Mindretals Mening have handlet ufornuftigt ved at stille mig paa det nævnte Standpunkt, thi hiint Forsvar for dette Standpunkt kan jeg slet ikke gaae ind paa. Jeg for min Person troer, at det er af allerhøieste Vigtighed for os at have en god Lægestand; jeg mener derhos — og jeg troer, at jeg just har fremhævet dette stærkt ved denne Sags første Behandling —, at der ikke i dette Forhold blot maa tages Hensyn til den Enkeltes Ret og Frihed, men ogsaa til Folkets og Landets Læve og Ret, til Omsorgen for Befolkningen i det Hele taget. Jeg veed vel, at Lægekunsten og Lægevidenskabens ganste vist har noget meget Tvivlsomt og meget Usikkert ved sig, og jeg agter derfor den Læge, som arbejder strengt og samvittighedsfuldt i sit Kald, desto høiere, just fordi han kjender denne Begrændsning for, hvad han kan udrette, men jeg veed tillige, at Lægen virkelig kan udrette Meget. Der er et stort Omraade, paa hvilket der maa indrømmes Lægen positiv Sikkerhed. Man pleier saaledes gjerne at indrømme Saadant med Hensyn til Chirurgen; men Ingen kan dog virkelig være Chirurg, uden at have studeret den hele levende Organisme, og hvad der foregaaer deri, thi Udøvelsen af den chirurgiske Videnskab griber dybt ind i hele den organiske

Virkksomhed. Der er ligeledes Sygdomme, og det af de allerfarligste, som Lægen bestemt kan imødegaae og fjerne, naar ikke særdeles Indflydelsler gjøre sig gjældende, og naar ikke Bedkommendes Constitution i det Hele er saaa forvækket i Forveien, at Lægens Kunst Intet kan hjælpe. Jeg har altsaa den største Interesse for Lægekunsten, skjøndt jeg erkjender dens Usikkerhed. Jeg veed, at der er een Ting, som den virkelige Læge altid har forud for den, som ikke er oplært til Læge, og det er, at han, om han end ikke kan læge Sygdommen, dog i de allerfleste Tilfælde kjender den, og veed, hvad han har for sig. Just deri ligger jo undertiden Lægens tungeste Byrde; naar en dygtig Læge kommer ind i et Huus, hvor der raser en ødelæggende, ondartet Typhus, veed han selv og siger det, at han kun kan bringe overordentlig ringe Hjælp; han gjør vel, hvad han kan, men han gjør det under denne tunge Bevidsthed, og jeg respecterer ham allermest, just naar han kæmper under sliige Omstændigheder, naar han Dag og Nat med Anstrengelse og Møje og med personlig Fare arbejder for sin Lægevirkksomhed. Jeg sjermer mig altsaa med en Tølelse af indtil Foragt fra dem, der sige, at det er Gæt og det Samme, at den ene kan ligesaa Meget som den anden, at Lægen kan den, som man kalder Quakfsalver, ere lige gode. Nei, Lægen staaer høit for mig, og jeg vil ikke være med til at undergrave Betingelserne for, at vi kunne have en dygtig Lægestand her i Landet. Alle de Grunde for at formilde Quakfsalverlovgivningen, som man henter fra en Nedfattelse af Lægekunsten, viser jeg følgerigt fra mig. Jeg har allerede sagt, at jeg ikke har den ringeste Sympathi for Quakfsalverne selv, og, naar man siger, at der dog bør aabnes Afgang for enhver Indsigt og Dygtighed til at udsolde sig, ogsaa for den, der ikke har underkastet sig nogen Examen, og der dog beviisligt er mange uexaminerede Mænd, som have praktisk Indsigt og stor Kløgt, hvorved de i mange Tilfælde have ydet Hjælp, hvor alle Læger ikke have kunnet hjælpe, saa siger jeg, at dette i de allerfleste Tilfælde berøer paa en fuldkommen Ståfelse. De bedste Quakfsalvere eller uexaminerede Læger besidde kun en eller anden indskrænket Emperi, de have lært Noget,